WASHINGTON D.C.

Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXV. Ч. 86. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 18-го КВІТНЯ 1978 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, APRIL 18, 1978 No. 86. VOL. LXXXV.

Округа УНС в Боффало відбула збори, Р. Конотопський переобраний на голову

Боффало. — В неділю, 9-го квітня, тут в приміщеннях Українсько-Американського Горожанського Клюбу відбулись загальні збори Окружного Комітету Відділів УНСоюзу з участю 30-ох представників шістьох Відділів. В зборах взяли участь і виголосили промови головний предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір і обласний організатор Василь Оріховський.

Збори відкрив і ними проводив голова Округи Роман Конотопський, а секретарювала п-і Марія Гаравус. Після вшанування хвилиною мовчання померлих членів Округи, п-і М. Гаравус відчитала протокол з минулорічних зборів, який присутні прийняли без змін. М. Гаравус рівнож подала короткий фінансовий звіт. Василь Шарван, голова місцевого Відділу УККА, привітав збори і побажав УНСоюзові дальшого розвитку.

Звітуючи за пророблену працю в минулому році, Р. Конотопський ствердив, що Відділи Округи приєднали 51 нового члена, що слід уважати успіхом, коли зважити, що в 1976-му році приєднано тільки 33 члени. Встановлення кращих контактів з Відділами та участь всіх відділових урядовців в конвенційній кампанії принесе ще кращі успіхи в цьому році. На закінчення свого звіту Р. Конотопський подав плян відмічення річниць „Свободи", „Українського Тижневика" і „Веселки".

Після короткого звіту Контрольної Комісії, який в її імені зложила п-і Марія Дика, уступаючій Управі одноголосно уділено абсолюторію.

В результаті голосування Р. Конотопського пере-

(Закінчення на ст. 4-ій)

Микола Павлів переобраний на голову Округи Відділів УНС Ютика – Сиракюзи

Сиракюзи, Н.Й. (с.г.). — В неділю, 9 квітня, 1978 р., тут в залі Українського Народного Дому відбулися Річні загальні збори Окружного Комітету Відділів УНСоюзу Округи Ютика — Сиракюзи, в яких взяло участь 30 представників місцевих і позамісцевих Відділів.

Наради відкрив предсідник 39 Відділу Олекса Шмокалюк, який привітав присутніх від місцевої союзової громади і дальше ведення нарад передав голові Округи, Миколі Павлову, який з черги, відкриваючи загальні збори, привітав присутніх, і між ними союзного організатора Степана Гавриша, головного радного і почесного голову Володимира Запаранюка, заслуженого союзового піонера, почесного голову Івана Пігуляка, голову місцевого Відділу УККА д-ра Олександра Гудзяка, а відтак, зарядив вибір президії для переведення нарад. На внесок Миколи Велича одноголосно на голову президії обрано д-ра Мирона Ткача, а протоколянтом Ярослава Сенишина.

Подякувавши за довір'я, голова президії д-р Мирон Ткач зарядив вшанування пам'яти померлих членів однохвилинною мовчанкою, а відтак запросив до привіту голову Відділу УККА д-ра Олександра Гудзяка, який в першу чергу згадав про позитивну працю цілости УНСоюзу у всіх ділянках суспільно - громадської праці, а при тому також висловив подяку місцевим союзовцям за співпрацю. Протокол з минулорічних нарад відчитав Ярослав Сенишин, і його з малими

(Закінчення на ст. 4-ій)

Закінчено академічний рік УКУ в Канаді

Монтреаль. (П. К.) — У неділю, 9-го квітня, відбувся останній виклад другого зимового семестру Філії Українського Католицького Університету в Монтреалі. Після торжественної Служби Божої, що її відправив парох церкви св. Михаїла на Ібервіль, о. д-р Ігор Мончак, і проповіді професора-гостя з Торонта о. д-ра Ю. Федорова, присутні зійшли до конференційної залі, де відбулося офіційне закриття академічного року Філії. Кінцеву доповідь на тему „Східні Церкви, Вселенські Собори й проблеми Патріярхатів" виголосив о. д-р Ігор Мончак, підсумовуючи цьогорічний курс на цю тему, що відбувався в рамках праці Богословського Факультету УКУ. Після доповіді слово мав проф. Яр. Рудницький, який в імені УКУ подякував прелегентові за його зразковий курс, приявним професорам о. д-рові Ю. Федорову й проф. Радославові Жукові за участь, представникові Інституту Дослідів Культури при Монтреальському університеті інж. А. Кіщці за присутність на цій кінцевій сесії та всім присутнім за точне учащання на лекції в січні, лютому, березні й квітні 1978 року. Як показують списки учасників, — говорив проф. Рудницький, на курс ходили слухачі в числі від 50 до 60 осіб кожночасно. В ближчому часі відбудуться іспити в письмовій і усній формі. Наступний академічний рік пічнеться в вересні ц. р. Молитвою „Достойно єсть" закінчено цю кінцеву імпрезу праці, що залишила на присутніх гарне враження добре зорганізованого й успішно проведеного академічного курсу.

Підготовляють Ювілей „Свободи" в Ню Йорку

Ню Йорк (оп) — Управа Нюйоркської Округи УНС вирішила влаштувати на терені міста Ню Йорку відповідне відзначення роковини Союзової преси: 85-ліття найстаршого українського щоденника „Свобода", 45-ліття англомовного „Українського Тижневика" й 25-ліття дитячого журналу „Веселка". В понеділок, 10 квітня 1978 р., на засіданні Управи було обрано окремий комітет для організації ювілейного святкування в такому складі: голова д-р Іван Серант, заступники голови — п. Марія Душник і адв. Іван Флис, адміністративний референт — дир. Микола Хоманчук, імпрезовий п. Степан Чума, фінансовий — п. Василь Чупа й секретар — п. Михайло Юзенів.

На тому ж засіданні прийнято постанову влаштувати ювілей репрезентативним бенкетом 16 грудня 1978 р. в залі великого готелю „Рузвелт" у Мангеттені.

Бровн непевний щодо наслідків рішення відносно невтронної бомби

Бонн, Західня Німеччина. — Гарольд Бровн, секретар оборони ЗСА, у четвер, 13-го квітня, після нарад з канцлером Гельмутом Шмідтом і західньонімецьким Гансом Апелем, заявив, що нема запевнення, що Совєтський Союз погодиться на концесії у переговорах щодо обмеження стратегічної атомової бомби і щодо зменшення кількости військ в заміну за рішення президента Джімі Картера відкласти продукцію невтронної бомби.

Як відомо, президент Картер в п'ятницю, 7-го квітня, зазначив, що тимчасово відкладає вироблення тієї бомби, а остаточне рішення в тій справі залежатиме від того, чи Совєтський Союз виявить „здержливість" щодо розбудови власної нуклеарної та конвенційної зброї.

Секретар Бровн не тільки поставив під сумнів можливість такої „здержливости" з боку Москви, але додав, що „невистачальною відповіддю" була б обіцянка совєтських лідерів не виробляти своєї власної невтронної бомби, бо Совєтський Союз фактично не потребує цієї зброї, яка дуже ефективна проти танкових з'єднань. Значить, невтронна бомба конечна для Заходу, бо СССР має велику кількість танків, але неконечна для СССР, бо держави НАТО не мають таких сильних танкових частин. Отже, обіцянка Москви не продукувати невтронну бомбу не мала б великого значення для запевнення оборонної спроможности вільного світу — твердив Бровн. Він також підкреслив, що ЗСА та союзники не могли б перевірити чи Совєтський Союз дійсно не продукує невтронної бомби, зазначуючи з іронією: „совєтська преса таких таємниць напевно не виявила б".

Гарольд Бровн сказав, що якщо Совєтський Союз дійсно бажав би виявити „здержливість" у відповідь на рішення президента Картера щодо невтронної бомби, то повинен припинити розбудову нових і дуже деструктивних ракет типу СС-20, як теж зменшити кількість своїх танків. Таке рішення Москви дорівнювало б рішенню президента Картера щодо невтронної бомби — сказав секретар оборони Бровн.

Чаушеску критикує оборонців людських прав, піддержує політику невмішування у внутрішні справи

Вашінгтон. — Президент Румунії Ніколаї Чаушеску, який перебуває в З'єднаних Стейтах Америки з офіційною візитою, виступив в четвер, 13-го квітня ц. р., після довшої розмови з президентом Картером й іншими американськими офіційними особами, в Крайовому Пресовому Клюбі з гострою критикою оборонців людських прав, називаючи декого з них „фашистами" і „зрадниками" та кажучи, що ЗСА повинні займатися своїми власними проблемами і не вмішуватись до внутрішніх справ інших країн. Чаушеску намагався при тому оборонити стан людських прав в Румунії, який сильно критикують офіційні особи ЗСА, зокрема члени обох законодатних палат, називаючи цей стан найгіршим у Східній Европі. На запит, чи він не думає, що президент Картер вмішується у внутрішні справи Румунії, Чаушеску відповів через своїх перекладачів, що відносини між країнами повинні будуватись на базі взаємного пошанування незалежности і невмішування у внутрішні справи інших країн, а проблему людських прав повинні розв'язувати дотичні країни, де такі права порушуються. Він додав, що багато залишилося ще проблем в ЗСА, пов'язаних з правами людини, які чекають на розв'язку.

В Ню Йорку, куди Чаушеску приїхав після розмов у Вашінгтоні, його зустрінули кількасот демонстрантів, які роздавали летючки й іншу літературу з критикою румунського комуністичного уряду за потоптання прав людини й

През. Ніколаї Чаушеску

інших гуманітарних справ. Чаушеску має намір відвідати також кілька інших місцевостей в ЗСА, заки повернеться до Румунії. Перед виїздом з Вашінгтону, Картер і Чаушеску підписали спільну декларацію, в якій наголошується поширення економічних зв'язків між ЗСА і Румунією, закинення форми інтервенції з будь-якої причини, зокрема внутрішніх труднощів, і загальне пошанування людських прав. В декларації закликається також до продовження переговорів між арабськими державами й Ізраелем для привернення миру на Близькому Сході з узглядненням потреб палестинців. Раніше Чаушеску запевняв президента Картера, що Палестинська Визвольна Організація готова визнати законне право Ізраїля на існування, але, як твердять речники Державного департаменту, він не запропонував нічого конкретного, з чого можна б почати справу. У спільній декларації обох держав мужів не знадується, однак, нічого про цю справу.

Сан Дієго приготовляється до Фестивалю

Сан Дієго, Каліф. (о.с.) — Українська громада міста Сан Дієго у Каліфорнії розпочала активне підготування до чергового Українського Весняного Фестивалю, який відбудеться тут у квітні ц. р. Цьогорічний Фестиваль, присвячений 60 літтю проголошення української державности, стане черговою нагодою масової зустрічі українців західнього побережжя країни та популяризацією українського імени серед американського довкілля.

У широкій та різноманітній трьохденній програмі Фестивалю, крім місцевих мистецьких сил, прийме участь 40-членна група українських танцюристів „Черемошу" із м. Едмонтону в Канаді. Після багатолюдного виступу у величавому Балбоа Парку, фестиваль завершиться бенкетом, на якому будуть вручені нагороди переможцям ряду змагань та турнірів. Зацікавлених просимо звертатися: House of Ukraine 4967 Vista Place, San Diego, Ca. 92116.

Передбачають можливість посилення совєтської і кубинської інтервенції в Африці

Москва. — Крег Вітні, кореспондент „Ню Йорк Таймсу" в Совєтському Союзі, інформує у числі з 14-го квітня ц.р., що західні дипломати переконані, що кремлівські верховоди спільно з кубинцями та їхніми африканськими альянтами — Анголею і Етіопією, обмірковують можливість збільшеної висилки війська, а може навіть кубинського війська до Родезії, як допомогу тамошнім партизанам, бази яких знаходяться в Замбії і Мозамбіку. Під теперішню пору понад 37,000 кубинських вояків перебуває в Африці з чого, згідно з інформаціями американської розвідної агенції, 20,000 знаходяться в Анголі і допомагають тамошньому диктаторові Агостіно Нето закріпити свою прокомуністичну владу; 17,000 все ще перебувають в Етіопії, поминмо того, що війна між Етіопією і Самалією закінчилась і совєтські диктатори обіцяли американцям, що після того кубинці покинуть Етіопію. На початку квітня етіопійський диктатор полк. Мангісту перебував з офіційною візитою в Москві, але совєтські чинники приховували його побут аж до часу його виїзду, а Агостіно Нето перебуває в СССР вже від 20-го березня, правдоподібно із здоровельних причин, але совєти ще й досі офіційно не повідомили про його побут. Тепер в Москві очікують на приїзд міністра закордонних справ Куби Ісідора М. Пеолі. Західні політичні спостерігачі стверджують, що Совєтський Союз і Куба навряд чи чекатимуть на вислідки переговорів між представниками Великої Британії, ЗСА і Родезії і на реалізацію британських плянів, бо все вказує на те, що вони готові посилити свою допомогу зброєю і військом родезійським партизанам чи т.зв. „Патріотичному Фронтові" під керівництвом Йошуа Нкомо, й іншій прокомуністичній фракції Роберта Мугабе, які одержували досі від Москви легку атоматичну зброю, ракети і протитанкові та протилетунські базуки. Не виключають також можливости, що кубинські вояки, які тепер стаціонують в Етіопії і Анголі, будуть — бодай велика частина з них — пересунені до Родезії, або до Мозамбіку і Замбії, де знаходяться бази родезійських партизан. Дехто надіявся, що Москва і Гавана погодяться на тимчасову розв'язку, запропоновану прем'єром Іяном Смитом, яка передбачає повільну передачу влади в руки чорної більшости, але СССР і Куба категорично таку розв'язку відкинули називаючи її підступним маневром для встановлення „лялькового режиму". В загальному західні аналітики переконані, що державний секретар Сайрус Венс, який тепер перебуває в Африці, матиме твердий горіх до розкушення, бо йому навряд чи вдасться намовити Москву і Гавану на мирні переговори. Вони ж бо зацікавлені не миром в Африці, а льокальними війнами.

В Ізраїлі зростає опозиція до політики Бегіна

Єрусалим. — Минулого четверга, 13-го квітня, партія Демократичний Рух за Зміну, яка є частиною коаліційного уряду прем'єра Менахема Бегіна, схвалила резолюцію, закликаючи Бегіна змінити свою „негнучку політику" і погодитися принаймні на частинне звільнення окупованих арабських земель на західньому березі ріки Йордан і біля міста Гази. Згадана партія доручила своїм членам в ізраїльському парляменті і 4-ом міністрам в уряді Бегіна, щоб вимагали згаданих концесій, вказуючи, що відмова ізраїльського уряду звільнити арабські землі представляє собою одну з головних перешкод для замирення на Близькому Сході.

Таким чином, проти політики прем'єра Бегіна щодо арабських земель тепер виступає не тільки опозиційна Робітнича партія та ряд менших партій, але навіть партія, яка є складовою частиною теперішнього коаліційного уряду Ізраїля.

Поширені також поголоски, що ізраїльський міністер оборони Езер Вайцман відмовляється летіти до Каїру на чергові переговори з президентом Анваром ель-Садатом та іншими членами єгипетського уряду аж поки ізраїльський уряд не займе „більш гнучкого становища" щодо окупованих арабських земель та ізраїльських осель на тих землях. Існують навіть поголоски, що Вайцман погрожує зрезигнувати.

Опитування, переведене на початку квітня „Ню Йорк Таймсом" і телевізійною сіткою „Сі-Бі-Ес", виявило, що тепер менше американських громадян підтримує політику Ізраїля, ніж під час опитування в жовтні минулого року, але майже не зросла серед американського загалу підтримка для арабського світу. У квітневому опитуванні 43 відсотки із запитаних заявили, що підтримують політику прем'єра Бегіна, а в жовтні 53 відсотки із запитаних підтримували політику Єрусалиму. Щодо підтримки для арабів, то в жовтні 27 відсотків заявились по стороні арабів, а в квітні 29 відсотків підтримали становище арабського блоку, отже зміна була незначна.

Чехо-Словацький президент відвідав Західню Німеччину

(ст.) Чехо-Словацький президент і голова чеської Комуністичної партії Густав Гусак приїхав у гостину до Західньої Німеччини на чотири дні (10-14 квітня). Щоб подібного було б не до подумання тому 10 років, коли то при допомозі совєтських танків повалено ліберальний уряд Дубчека під претекстом, що на Чехо-Словацькій території знайдено тяжкий склад західньонімецької зброї. Чехи і словаки, які живуть у Західній Німеччині, протестували проти приїзду Гусака, заявляючи, що у Чехо-Словаччині карається по в'язницях 8.000 людей, які були прихильниками уряду Дубчека, сотки тисяч прихильників прогнали з праці, 152 провідні письменники були несправедливо натавровані й заборонено їм шонебудь із своїх праць оголошувати друком, автори „Хартії 77, які апелювали в справі прав людини, мучаться по в'язницях, а інших сигнаторів позбавили праці.

Про гостину Гусака „Франкфуртер Альгемайне Цайтунг" написав статтю під заголовком „Гусак говорить про торгівлю, німецький уряд про Гельсінкі". Гусак старається збільшити двобічну торгівлю, а передовсім збільшити експорт чехо-словацьких товарів до Західньої Німеччини. Західньонімецький міністер закордонних справ, Ганс Дітріх Геншер, клав натиск на додержування умов Гельсінського пакту, в цьому і прав людини.

Величаво відзначили Роковини Державности України в Бельгії

Брюсель, Бельгія (СПС). — Українська спільнота в Бельгії відзначила особливо урочисто 60-ті Роковини Української Державности, що відбулися тут у неділю, 2-го квітня ц.р. Свято підготовив покликаний Головною Радою Українських Громадських Організацій (ГРУГОБ) — Святковий Комітет в складі: мгр О. Коваль — голова, п-і Е. Бачинська — секретар, інж. І. Левицький — скарбник та п-і Л. Демчук і мгр М. Когут — члени.

В неділю 2 квітня 1978 у всіх українських церквах в Бельгії були відправлені Богослуження в наміренні українського народу і його державности. О год. 4-ій по пол. в Будинку Культури, Волюве-сен-П'єр, відбулася Святочна Академія з багатою програмою. З цілої Бельгії і з Північної Франції прибуло тут понад 600 українців і біля 100 запрошених чужинецьких гостей. Поміж цими останніми був відомий довголітній делегат бельгійського Єпископату для Чужинців, монс. Е. Демарден, президент Інтерокомітету Втікачів П. де Ляйнтсгер, видавець „Самвидату" в Бельгії — комт А. де Меус і багато інших. Крім того були делегації білорусів (о. Смарщок), мадярів (д-р Е. Тетенці), естонців (п-і Деллі-Ліндре), болгарів (д-р Рангелоф) і ін. Лотиші надіслали письмові привітання. Кілька міністрів прислали листи з висловами симпатій.

Сцена залі була прикрашена великим тризубом з ювілейними датами, роботи п. В. Голуба, на тлі національного прапору. По боках сцени почесні стійки СУМ і ОУБ держали прапори своїх організацій.

Святочна Академія розпочалася піснею Д. Бортнянського „ Прийдіте восхвалим, людіє"; що її відспівав хор „Гомін" з Англії, під керівництвом маестра Я. Бабуняка, після чого президент ГРУГОБ проф. П. Зелений виголосив святочне вступне слово. Відтак хор „Гомін" продовжував співати пісні „Марш України" І. Китастого, „Зажурилась Україна" — О. Кошиця, „В горах грім гуде" — Ф. Колесси. Президент Інтеркомітету п-і де Ляйнтсгер привітав українців від усіх національностей, згуртованих в Інтеркомітеті, вказавши на славне минуле України і немеңш геройчне сучасне. Бандурист-тенор В. Луців відспівав у власному супроводі бандури дві козацькі думи під тривалі оплески публіки. Головну доповідь на тему „60-ліття боротьби за державність України" виголосив голова ЦУ СУМ і Святкового Комітету мгр О. Коваль. До-

(Закінчення на ст. 3-ій)

Управа ЦПУЕН Відбула Пленарне Засідання

Мюнхен. — 24-го березня ц.р. відбулося в приміщенні Центрального Представництва Української Еміграції в Німеччині (ЦПУЕН) засідання Головної Управи, на яке прибули також її члени, що мешкають в Ганновері і в Дюсельдорфі — подає інформаційний Бюлетень цієї центральної української установи в Німеччині.

Крім суто поточних справ, Управа обговорювала питання XVI-го З'їзду Делегатів ЦПУЕН. Рішено запропонувати Головній Раді скликати цей З'їзд в Мюнхені на день 17-го червня 1978 р. На закінчення З'їзду заплановано „Попис Української Молоді" — співи, народні танці, музика, який відбудеться згаданого дня о год. 19-ій у святочній залі УКЦеркви при Шеншстрассе 57.3 коротку доповідь виступить дипл. інж. Юрій Ковальчук.

Вибір делегатів відбувся уже в Дюсельдорфі, Мюнхенгладбах-у, Крефельд-і, Дюсельдорф-Льогаузен-і, Гамбург-у, Інгольштадт-і, Саарцин-і, Аугсбург-у, Герстен-Берген-і, Ганновер-і, Оснабрюк-у, Регенсбург-у, та в Ессен-і.

В Мюнхені відбудеться вибір 6-ох делегатів (разом з Людвігсфельдом) в неділю, дня 23-го квітня, о год. 12-ій, в залі УКЦеркви. Вибір попередить коротка інформація Голови Управи про працю ЦПУЕН в цілому.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

ПРОФ. ЯР РУДНИЦЬКИЙ ПОВЕРНУВСЯ З АВСТРАЛІЇ

Вашінгтон (Д. К.) — Після тримісячного перебування на науковому відрядженні Фундації Українознавчих Студій в Австралії проф. Яр. Рудницький повернувся до Америки й від 10-го квітня ц. р. продовжує свою працю над українікою в Конгресовій Бібліотеці в Вашінгтоні. За собою він привіз деякі новіші австралійсько-українські видання, а теж невідомий досі рукопис п'єси А. Судольського „Гроза" (Хабаровськ 1919).

ВИСТАВКА ІРИНИ ФЕДЕНИШИН

Детройт, Міч. — В п'ятницю, 21-го квітня ц. р. о год. 7:30 вечором у приміщенні Мистецької Галерії ЕКО при 26655 Раси ровд, Боррен, Міч., відбудеться відкриття мистецької виставки Ірини Феденишин. Виставку можна буде оглядати також в суботі і неділі від 11-6 вечором на протязі двох тижнів.

ЗУСТРІЧ З ГЕН. П. ГРИГОРЕНКОМ В ІРВІНҐТОНІ

Ірвінгтон, Н. Дж. — Заходом Українського Конгресового Комітету — Відділів Нюаркської округи тут в неділю, 23-го квітня ц. р., о год. 5-ій по полудні в залі Українського Народного Дому при 140 Проспект евеню відбудеться зустріч громадянства з ген. Петром Григоренком, відомим оборонцем людських прав в Совєтському Союзі. Після офіційної зустрічі Відділи УККА влаштовують перекуску, в часі якої будуть запити і дискусія.

ВЕСНЯНИЙ КОНЦЕРТ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія, Па. — В неділю, 30-го квітня ц. р. о год. 4-ій по полудні в залі Олнєй Гайскул при Фронт і Данн Кеннон вулицях відбудеться заходами Осередку СУМА ім. УПА Весняний Концерт. У програмі: Капеля бандуристок СУМА ім. гетьмана Пилипа Орлика з Детройту під мистецьким керівництвом Петра Потапенка; Галина Андреадіс — меццо - сопрано, оперова співачка, голова Корпорації „Українська Опера". Її акомпаньюватиме Олександер Андреадіс, наймолодший син співачки. У деяких точках солістка виступатиме разом з бандуристками. Вступи: 5 і 4 доляри від особи; емерити і студенти — 2 доляри.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Мовчанка не допоможе

Недавно американська преса подала інформацію Департаменту сільського господарства, що Совєтський Союз знову закупив у ЗСА додаткових 500,000 метричних тонн кукурудзи. Отже, протягом останнього року Совєтський Союз вже закупив в Америці 12.6 мільйона метричних тонн кукурудзи і пшениці. Однак, як вказують кореспонденти американських газет у Москві, совєтська преса та інші засоби масової інформації в СССР ніже словом про це досі не згадали.

Таке замовчування Москвою факту закупівлі великої кількости зерна може послужити ще одним прикладом того, як кремлівські ватажки стараються обдурювати населення Совєтського Союзу. Тоді, коли в Америці преса і урядові чинники подають точні подробиці про енергетичну проблему, зріст інфляції та інші економічні турботи країни, виказуючи тим засаду, що „нарід має право знати", Москва цілком замовчує закупівлю різних родів зерна за кордоном, хоча про цю закупівлю знає цілий вільний світ. Москва боїться подати своїм громадянам правду навіть у випадках, коли закупівля зерна від країн Заходу спричинена посухою в СССР чи іншими явищами природи, над якими кремлівські ватажки не мають контролі.

Можна здогадуватися, що Москва замовчує цьогорічну закупівлю зерна тому, що Леонід Брежнєв і компанія бояться, щоб населення Совєтського Союзу не дізналося, що погані урожаї в СССР не спричинені тільки природними явищами, як посуха, повені, морози тощо, але головним чином типовими недостачами совєтського сколективізованого сільського господарства. Західні аналітики вказують, що погані урожаї в Совєтському Союзі спричинені неефективністю центрального плянування, слабо розвиненою системою транспортації, браком запасних частин до сільсько-господарських машин тощо.

Отже, не так посуха, повені, суворі зими і т.п., а в першу чергу совєтська система колективного сільського господарства змушує Москву закуповувати харчові продукти в ЗСА та інших країнах вільного світу. Примусова колективізація, яка в 1930-их роках коштувала самій Україні понад 6 мільйонів людських жертв та при допомозі якої Совєтський Союз мав „дігнати і перегнати" Америку, ще сьогодні не може вижививити населення СССР. Коли в ЗСА тільки 4 відсотки всієї робочої сили працює на фармах і Америка може експортувати великі кількості різних харчових продуктів, то в Совєтському Союзі одна третя цілої робочої сили працює в сільсько-господарському секторі, в колгоспах і радгоспах, але СССР все одно мусить часто купувати харчові продукти за кордоном.

Відсталість свого сільсько-господарського сектора, як і майже всіх інших секторів совєтської економіки, Москва старається затаїти від населення Совєтського Союзу. Але населення все одно про ці неуспіхи дізнається, бо, як писав Валентин Мороз: „Правда має довгі руки!"

Ізраїль почав відтягати свої війська з Ливану

Бейрут. — Ізраїльські військові частини, які місяць тому зайняли „зону безпеки" в південній частині Ливану, щоб припинити напади палестинських партизанів на ізраїльську територію, у вівторок, 11-го квітня, передали контролю над рядом ливанських сіл у руки військових з'єднань невтральних країн Об'єднаних Націй, таким чином розпочинаючи частинне звільнення ливанської території.

Рада Безпеки схвалила резолюцію, щоб Ізраїль відтягнув свої війська „з усіх ливанських територій", але ізраїльський уряд зазначив, що відтягнення військ буде „тільки частинне", а саме, тільки з районів, в яких вже зайняли позиції з'єднання ОН. Відтягнення відбувається в двох стадіях: деякі ізраїльські частини залишили ливанську територію у вівторок, а інші мають бути відтягненні у п'ятницю, 14-го квітня.

Минулого вівтірка тисячі втікачів повернулися до сіл, що їх опустили ізраїльські вояки. На місце ізраїльтян прибули норвезькі, французькі, шведські та іранські відділи, а також має ще прибути батальйон з Непалю.

Іван Кедрин

ЧИ МОЖНА ПОРОЗУМІТИСЯ З МОСКАЛЯМИ?

На недавніх Загальних Зборах Спілки Письменників українських Журналістів Америки (СУЖА в Ню Йорку один із приявних, у дискусії над місією нашої вільної преси, таврував занадто ніби однобічне пропагування потреби порозуміння українців з поляками та жидами поруч промовчування найпершої — за твердженням того громадянина — потреби порозуміння з росіянами. Залишаємо на боці термінологію: відомо, що термін „Росія'' вперше появився після Полтавської катастрофи у 1709 р. та що поняття Росія охоплює всю територію імперії від Білого по Чорне море і від Балтики по Тихий океан, — а йдеться про Московщину. Отож, одні пропонують не говорити про „росіян'', бо це ніби різнонаціональні громадяни імперії, а вживати термінів „Московщина'', „москаль'' чи „москвин''. Американці, очевидно, під терміном „Рашія'' розуміють ввесь Схід Европи і всі тамошні народи, але ось поляки і їхня преса не мають ніякого сумніву щодо сутнього і правильного значення терміну „росіян'', — те саме для німців „Ді Руссен''є тотожнє з нашими москвинами. Але це — тільки мимоходом. Суть не у термінології, яка залежна від часу й обставин. (Персія називається тепер Іран Християнія — Осльо, Конго-Заїре і т. д.). Суть у тому, чи дискутант, про якого тут мова, мав повну рацію, коли поручав, що нам треба шукати таких росіян (москвинів), які дозріли вже до думки, що гігантська імперія, здвигнена Романовими і розпухла після Другої світової війни з ласки, головно, Америки, не є в інтересі самого російського (московського) народу та прийшли до переконання, що ця імперія все одно не втримається.

Очевидно, що треба таких людей шукати і підтримувати з ними контакт. Зате найбільший сумнів породжує теза того громадянина, який палко впевняв, що доля України залежить власне від зговорення з такими росіянами (москалями). Можна погодитися з твердженням багатьох наших істориків і публіцистів, що новий шанс для України й інших поярмлених народів прийде після нового великого потрясення знову на корінно-московських землях — як це було у 1905-му і 1917-му рр., хоч це теж передбачування ворожбитське, бо не можна ніяк виключити, що захитається імперія, наприклад, наслідком палатної революції, — наслідком боротьби за владу на верхівці компартії, — наслідком зовнішнього удару, або й наслідком заворушень у сателітських країнах, які цим разом не будуть уже відокремленими й ізольованими, як були в Польщі, Східній Німеччині і Малярщині, а потягнуть за собою „ланцюгову реакцію'', чи пак, за новішою „теорією доміно'' — як це названо недавні події в Індокитаї...

Найбільший сумнів викликує погляд, що проти російського (московського) імперіялізму може постати така сильна течія в нутрі самого російського (московського) суспільства, що та течія могла б стати контрагентом для поярмлених тим імперіялізмом народів. Якщо сьогодні знайшлися вже такі одиниці — то це позитивний прояв. Але з найбільшим скептизмом треба віднестися до надії, що така нова політична думка вийде поза межі власне одиниць і що загал російського (московського) суспільства позбудеться свого глибоко вкоріненого традиційного імперіялістичного гону. Треба бути дуже обережними в оцінці таких одиничних проявів, бо ми, українці, мали вже в нашій новітній історії подібний прецедент — з трагічними наслідками. Маємо на думці віру українських демократів, найщиріших патріотів, що можна буде „договоритися'' з російською (московською) демократією (і що тому не треба й регулярної армії України). Із прегарних споминів Олександра Лотоцького „Сторінки минулого'' відомо, що у другій половині минулого сторіччя і на переломі минулого й теперішнього сторіч на терені петербурзьких „Дум'' було чимало російських лібералів, які підтримували українські чи польські тодішні антирежимові старання, які оберталися в першу чергу довкола проблеми культури — говореного і друкованого слова, чи — максимально — куцої автономії. Віра в можливість „договорення'' з московською демократією, лідерами якої були Мілюков, Чернов, Церетеллі й багато інших, ця віра збакрутувала у ході історичних подій. Наче клясичним представником тієї демократії був Олександер Керенський, якому належить признання за його чесність з собою: на еміграції в Парижі він мав відвагу одверто заявити й написати, що треба визнати за большевиками заслугу, що вони зуміли зберегти „єдність Росії''.

„Єдність Росії'' — це для кожного росіянина (москаля) не політична програма, а самозрозумілий вияв патріотизму. Коли підписалися під недавньою декляраціею у справі української самостійної держави також одиничні російські (московські) інтелектуалісти — то це покищо все ще тільки вийняток із правила. Покищо залишається правило, що в понятті росіянина (москвина) не може вміститися думка, що можна погодитися на „разчлєнєніє Росії'' — на самостійність різних народів, теперішних совєтських громадян, які „відірвались би'' від тієї російської „єдности'' і автоматично довели до скорочення Московщини до її етнографічної території. Коли сьогодні голосна публічна українська мова будькотрого громадянина УССР автоматично кваліфікує його, як потенціяльного ворога держави, партії і панівного в СССР народу, то це не дістья випадково і не є доказом самого тільки русифікаторського курсу та системи терору. Це стихійний спротив московського імперіялізму, який здавлює найменшу загрозу для того імперіялізму, що для росіян (москалів) є тотожний з патріотизмом. Польське суспільство — у Польщі і в діяспорі — теж ще не дозріло до зрозуміння потреби єдиного з українцями (балтійцями і кавказцями) спільного фронту задля забезпечення власної державности. Польське суспільство теж ще не дозріло до зрозуміння, що існування самостійної ні від кого незалежної України — це кровний інтерес, це передумова існування самостійної ні від кого незалежної Польщі. І жиди (євреї) в масі теж ще не визбулися традиційної орієнтації на державу, а не на нарід, отож на Москву, як панівну силу в СССР, а не на український нарід, серед якого треба жити і з яким треба жити. Але і тут і там є вже поступ політичної думки, є видатні діячі, письменники і публіцисти, які ту думку проповідують. Навіть Солженіцин не відважився заявитися за право України до державної самостійности, бо не хоче бути ізольованим у рідному суспільстві. Доля України не залежить від „зговорення'' з росіянами (москалями), а від такої власної державницької свідомости і сили, щоби могти протиставитися одностайно, без „невтральних'' російському (московському) імперіялізмові, у таборі якого є — покищо — також і їхня демократія.

БАНДУРИСТКАМ СУМА НА ДОРОГУ!

(П.Р.) — Оце Капеля Бандуристок СУМА ім. гетьм. Пилипа Орлика з Детройту заповідає свої концерти в Детройті 23 квітня, у Вашінгтоні 29 квітня, а в Філядельфії 30 квітня ц.р. З цього приводу варто б кількома словами пригадати нашій громаді цей симпатичний ансамбль, його дириґента й виховника, Петра Потапенка, що то 20 років тому зорганізував цю капелю й веде її досьогодні на високому мистецькому рівні. А історія капелі за останніх 20 років багата на успіхи, на похвали та й деякі труднощі.

Але треба ствердити, що серед доволі обмеженого числа добрих музично-вокальних ансамблів поза межами України Капеля Бандуристок СУМА Осередку ім. гетьмана Пилипа Орлика з Детройту займає безпечно одне з визначних місць не тільки тому, що вона втрималась на поверхні понад 20 років, але ще й тому, що вона, як сказано в характеристиці її одної платівки, — „це унікальна мистецька молодеча одиниця. Вона продовж 20 років постійно і вперто працює над собою і дає про себе знати українській громаді чи то новими платівками з цікавим і свіжим репертуаром, чи принагідними виступами на різних національних імпрезах, чи самостійними концертами".

Як виказує хроніка Капелі, то тих концертів протягом 20 років було 59 по різних містах Америки й Канади, а виступів на різних імпрезах 82. Число імпозантне, як на аматорську одиницю! До цього треба ще додати чотири власні платівки, що розійшлися приблизно в числі 8-10 тисяч примірників.

Капеля мала завжди добрі рецензії в пресі. Ось кілька прикладів.

„Концерт Бандуристок був неабиякою подією. Громада була цікава почути свою капелю після успішного турне по деяких містах Америки й Канади (Чікаґо, Віндзор, Лондон, Рочестер і Торонто). Відголоси в пресі були незвичайно прихильні й тому було цікаво почути Капелю на своєму власному терені. Крім цього, новий репертуар Капелі притягав багатьох любителів бандури. Програма концерту складалася з двох десятків нових пісень, що своєю тематикою вичерпували широку скалю людських почувань".

А далі дописувач закінчує такими словами: „Наша громада мала нагоду переконатися, що юні бандуристки — це поважна мистецька одиниця". („Свобода" 4 травня 1960 р. — допис про концерт у Детройті 10 квітня 1960).

Концерт Капелі в Ню Йорку 14 жовтня 1962 року мав дуже гарну рецензію в „Свободі" з 16 жовтня того ж року: „Заля Ірвінґ Вашінґтон Гай Скул була повна вщерть. Бурхливими оплесками вітали слухачі з переповненого партеру і бальконів юних співачок і бандуристок, більшість яких народилась уже поза Україною. Під фаховим керівництвом досвідченого хормайстра і визначного знавця бандури, Петра Потапенка, виріс направду симпатичний і многонадійний ансамбль. Маковим цвітом зацвіла сцена, коли вийшло на неї тридцять дівчат в національних строях. Глибоко зворушили слухачів українські народні, і повстанські пісні... Не в одного з присутніх скотилася сльоза, коли дівчата свіжими, молодими голосами виконували „Мій рідний краю" — В. Матюка — П. Потапенка в прекрасному сольовому супроводі талановитої Галини Кравченко. Щедрим сміхом і рясними оплесками дякували слухачі співачкам за жартівливі пісні „Ой у лісі два дуби", „Туман яром котиться" і коломийки. ...Капеля прибула до Ню Йорку безпосередньо після успішних концертів у Філядельфії і Нюарку" — кінчить свій теплий допис звітодавець.

Не обійшлося теж без гумористичних фейлетонів Ікера, який з питомим йому теплом до наших бандуристок пише про магічну силу бандури та чари наших бандуристок.

Та крім цього Капеля випустила чотири свої платівки. Ось що пише про одну платівку Капелі визначний фахівець у музичних справах: „В цілому записано 14 пісень. з яких більшість мало відома ширшим колам слухачів. Красою і якістю виконання вирізняються: „Гаєм зелененьким", „Ой, хто ж там не бува", „Ходила я по садочку", „Дрібен дощик", „Ішов козак потайком". У програмі досить багато сольових партій і заспівів... На сьогодні Капеля Бандуристок розвинула деякі свої питомі риси, такі, як дбайливе фразування, гарні й ніжні переходи, виразні закінчення і динамічні тінювання. Є в цій платівці цілий ряд пісень, яких слухаємо з повною насолодою. ...І так на наших очах детройтська Капеля Бандуристок Спілки Української Молоді Америки під керівництвом Петра Потапенка виростає в один з цінних і дуже надійних мистецьких ансамблів цілої нашої еміграції. (Василь Витвицький: Бандуристки СУМА на грамофонній платівці. „Українська Газета" ч. 8-74).

В вересні 1976 року Капеля відзначувала своє 20-ліття.

Сьогодні Капеля в повному розквіті, хоч хористки і бандуристки міняються, виїздять, а на їх місце приходять щораз нові. Та постійна наполеглива праця мистецького керівника та й бандуристок дає гарні висліди.

Капеля є й завжди була незвичайно активна в громадському житті нашого міста, влаштовуючи концерти на різні корисні акції, як от на Українську Вищу Школу, виступаючи на міжнародних і українських фестивалях. А тепер Капеля організує великий весняний концерт на будову Українського Культурного Центру в Метрополітальному Детройті. У цьому концерті Капеля запросила на гостинні виступи оперну співачку Галину Андреадіс і відомого соліста Михайла Мінського.

В тиждень після концерту в Детройті Капеля виїздить до Вашінгтону і Філядельфії.

Капеля Бандуристок, мабуть перша з музично-вокальних ансамблів, стала членом Корпорації „Українська Опера", вплативши 500 дол. на рахунок уділів.

Капеля Бандуристок варта того, щоб її підтримати.

Я. Татомир

„ПСИХІЯТРИЧНИЙ ТЕРОР"

Недавно появилася на книжковому ринку велика праця про совєтські психушки під наголовком „Психіятричний Терор": („Psychiatric Terror", Sidney Bloch and Peter Reddaway, Basic Books, Inc., New York, 1977).

Автори тієї праці це д-р Сидней Бльох, відомий із недавнього світового з'їзду психіятрів на Гаваях, який то з'їзд осудив Совєтський Союз за вживання психіятрії для переслідування дисидентів, та Пітер Реддавей, професор політичних наук і широко відомий автор.

„Психіятричний Терор'' відзначається високим науковим рівнем, блискучою аргументацією, є працею могутньо переконуючою і при цьому дуже цікаво написаний. Читаючи цю працю, бачимо, що автори вложили в неї багато труду і солідних дбайливих дослідів і цим зробили її історичним документом, який неможливо опрокинути.

Гідним признання є те, що автори подають національну приналежність кожного переслідуваного дисидента, а не звуть всіх громадян Совєтського Союзу „рашіян'', як це робить ще сьогодні деяка частина американських авторів.

Найбільше місця віддано у „Психіятричному Теророві'' справі ген. Петра Григоренка та Леоніда Плюща і згадується у цій справі про багато інших українських дисидентів.

Червона московська тюрма народів, яка виросла на десятках мільйонів невинних жертв, мала в останніх 60 роках сприятливі умовини росту перш за все завдяки тому, що західній інтелектуальний світ, а зокрема західня преса, опановані у більшості всякими лівими елементами (лівими, лібералами, соціялістами, „пацифістами'' і т. п.) приймали московські „потьомківські села'' за добру монету або і свідомо прикривали неймовірні своїми розмірами злочини Москви.

„Психіятричний Терор'' це могутній протимосковський документ, який, напевно, буде мати поважний вплив на згадане західнє середовище. Ми повинні причинитися до того, щоби ця праця була у кожній публічній і шкільній бібліотеці.

Михайло Кушнір

НОВА ЛІВИЦЯ Й ДИСИДЕНТИ

I

На тлі сучасного політичного життя чітко зарисовуються три явища: дія „нової лівиці'', яка є силою, що змагає в розвинених капіталістичних краях до повалення існуючого устрою; себто революційний рух інтелектуалістів і студентів, спрямований проти комуністичного естаблішменту, чи пак проти комуністичної бюрократії; дія революціонерів, що змагають до суверенної національної незалежности своїх, поневолених СССР, держав. В цій статті заторкну явище „нової лівиці'' і дисидентів; справі назріваючих національних революцій — присвячу окрему статтю.

Економічно-суспільна структура капіталістичних держав і умовини життя на тлі швидко поступаючих цивілізаційних процесів, підпали, особливо в періоді останнього двадцятиліття, основним перемінам тоді, коли в комуністичних державах можемо спостерігати економічний імпас і скостеніння політичної надбудови. В обох цих явищах належить шукати, з одного боку, джерела формування „нової лівиці'' на Заході, з усіми її дальшими суспільними імплікаціями, а з другого боку, одну з головних причин опозиційної течії в комуністичних державах, течії, що з трудом розгортається у зовсім відмінних умовинах.

Коли йдеться про „нову лівицю'', то, не зважаючи на цілу її динаміку й суспільні наслідки її діяльности, не належить ані перецінювати її історичну ролю, — типове становище її прихильників і ентузіястів, які попросту ідентифікують свої зарівно не спрецизовані як і піднеслі гасла з майбутнього світу, — ані зводити цілу проблему до проблеми вічно повторного „бунту молодих''. Бо чому бунт молодих не визрів в такій агресивній політичній формі 20 років тому? Чому саме наприкінці шістдесятих років, коли єдине практичне втілення марксизму, осягнувши повну зрілість, виявилось економічним, політичним і моральним фіяско, — в заавансованих капіталістичних державах Заходу деякі гасла марксизму переживають певного роду ренесанс? Чи це свідчить про його живучість як деструктивної сили, а чи може ряди його нових визнавців, не зважаючи на гіркий досвід, все ще пов'язують з ним нові надії? Коли його функція має обмежуватися тільки до розбивання старих устроїв, то чому історія воскрешає марксизм-ленінізм, а не суспільний нігілізм, який найкраще відповідав би темпераментові представників „нової лівиці''? Коли ж марксизм має виступити поновно з візією нової дійсности —відмінної від тієї,які демонструють Совєти, а яку відкидає „нова лівиця'', то чому її лідери не творять програми, що була б виразом нової, уліпшеної і достосованої до сучасности й майбутности, концепції соціялізму?

На всі ті запити політики й соціологи не дають відповідей, або дають незадовільні відповіді, які не тлумачать ґвалтовного скоку від політичної стабілізації, в якій жили заавансовані капіталістичні держави протягом першого повоєнного двадцятиліття до останніх років. Зріст, а в деякий випадках ґвалтовна ерупція цих ферментів мусіла бути попереджена якимись довготривалими, наростаючими процесами, які визріли й досягли свого апогею в кінцевих роках шостої декади нашого сторіччя, охоплюючи цілком виразно окреслені середовища й ізолюючи від тієї течії інші. Елементами, скріплюючими й каталізуючими фермент, могли бути в окремих західніх країнах дуже важливі чинники, як наприклад, в Америці проблема етнічних меншостей чи війна у В'єтнамі, але все ж таки не вони є головним джерелом течії, яка своїм засягом охоплює властиво цілий капіталістичний Захід. Багато спостерігачів подій, соціологів і політиків, не вміючи вказати глибшого підложжя ферментів, шукає витлумачення в „конфлікті поколінь'', що маніфестується в різних часах і в різних формах ребелією „молодих'' проти „старих''. Хоча в цьому випадку молоді є насправді дещо „перемішані'' зі старими, з яких найстарші є ідеологами „нової лівиці'', то все ж таки не можна не брати до уваги чинника конфлікту поколінь, але мусімо мати на увазі, що цей чинник не становить differentia specifica„нової лівиці" і зродженої нею течії.

...

На тлі цих складних проблем багато уваги присвячується суспільному походженню, матеріяльній ситуації, а особливо обичаєвості представників „нової лівиці''. А втім, ця остання, в виді певних зовнішніх акцесорів променює на куди ширші середовища, що виходять далеко поза круги людей, зацікавлених у знівеченні капіталістичного естаблішменту. Звернення уваги на обичаї і спосіб життя представників „нової лівиці'' та спостереження, що стосуються порівняння методів і умовин її боротьби з методами і соціяльним тлом боротьби антирежимних дисидентів в державах Сходу, є доцільне, бо вони повинні наблизити обсерваторів до суспільних генеалогій обидвох рухів. В таких дослідженнях треба, однак, уміти відділити вияви більш істотні від менше характеристичних.

Найчастішими закидами, які робиться репрезентантам „нової лівиці'' — це їх суспільне походження. Заможність їх середовища, з якого часто виводяться, має вказувати парадокс між цілями, яким прагнуть служити, а саме — визволенню мас з-під капіталістичного гніту, і їх власною суспільною позицією. Цей арґумент не має великого значення. Нова лівиця є дійсно рухом, діючим у суспільній порожнечі і позбавленим піддержки мас в капіталістичних державах Заходу, але актуальний склад чи евентуально суспільна генеалогія її провідників і прихильників в багатьох країнах не свідчить ані про популярність, ані про непопулярність її цілей. З точки бачення окреслення діягнози самого руху, вона є елементом байдужим. Натомість, куди більше значення має характеристика діяння і метод боротьби. Також намагання вказати на генезу ферменту як кризи моральности й упадку обичаїв, вияви якого можуть постати на пиферіях кожного руху — не мають глибшого обоснування. Але обичаям, стилеві життя, а особливо стосованим методам боротьби „нової лівиці'' належить присвятити більше уваги, бо це один із багатьох ключів до зрозуміння характеру нурту.

Загально відома річ, що впродовж цілої історії теоретиками й організаторами суспільно-визвольних рухів не бували майже ніколи представники цих суспільних кляс, що мали бути визволювані. Тому ситуація, в якій активні організатори й діячі „нової лівиці'' не рекрутуються назагал із суспільної кляси, за визволення якої боряться,не становить жадної історичної особливости. Це, що є особливістю і безсумнівним novum в ситуації цього руху є факт, що суспільної кляси, яка в заавансованих державах могла б бути об'єктом „визволення'', до якого змагають екстремісти, взагалі немає, і таким чином цілі „нової лівиці'', що вона, з браку автентику, плекає щось в роді стилізації,імітуючи обичаї пролетаріяту. Але й це не є жадною особливою ціхою, що відрізнює американських ребеліянтів з 70-их років нашого століття від автентичних революціонерів, які верховодили наприкінці XIX і в перших декадах XX сторіччя марксистівським рухом, заки не обросли пір'ям до такого студеня, що їм відхотілося навіть стилізації.

Процес власної позірної ідентифікації зі суспільним об'єктом визволення, за яке бореться, є важним елементом виховання і формування особистости провідника. Безсумнівно, деякі члени американської інтелектуальної еліти молодого покоління, до якого в значному відсотку зараховуються представники „нової лівиці'', прийняли б зовнішні ціхи одягу типового американського робітника, коли б не це, що такого одягу вже немає. З цього приводу, не маючи можливости заадоптувати зовнішній вигляд американського пролетаря, активісти СДС (Students for Democratic Society) виявляють зневагу для всякої ґардероби взагалі, підкреслюючи максимальне занедбання одягу. Не маючи можливости підважити ані економічну базу капіталізму, ані його політичної надбудови в виді держави й оберігаючих її організацій, що вдержують суспільний порядок, молоді революціонери атакують цю частину суперструктури, яка виявляється в звичаєвості. Таким способом наступає сканалізування боротьби з недоступним капіталістичним естаблішментом у значно легше річище — визову, міщанським звичаєм і міщанському стилеві життя.

[Продовження буде]

Величаво відзначили Роковини...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

повідач накреслив важливіші етапи боротьби, вказав на тісне пов'язання між ними, що творить нерозривний ланцюг все ширшого і глибшого процесу визвольної боротьби наших днів. Після доповіді, Леся Дяківська з Лестеру, Англія, з великим чуттям і талантом віддеклямувала „І ти боролась, мов Ізраель" Лесі Українки. (Цю поему на французьку мову з нагоди Свята переклала графиня Оріяна де Меус при допомозі З. Коваля). Далі „Гомін" відспівав „Вие буря" — Я. Бабуняка, „Прометей" — Коваленка — К. Стеценка і „Закувала та сива зозуля" — П. Ліщинського. Короткі доповіді по флямански (Б. Дибайло) і по французьки (Б. Талько) подали зміст і значення святкувань для чужинецької публіки. В. Луців відспівав ще три народні пісні при супроводі піяна, а „Гомін" перебраний на місце козацьких у гуцульські строї, відспівав кілька гуцульських пісень, які публіка нагородила гучними оплесками, що зумовило наддатки. Пані і молоді сумівки внесли на сцену китиці квітів, які вручено маестрам Я. Бабунякові і В. Луціву та піяністові В. Ітонові Джнсону та Лесі Дяківській. Голова Святкового Комітету склав подяку виконавцям і пригадав, що тому 60 літ в Брюсселі гостював О. Кошиць зі своєю Державною Капелею для пропаганди українського імени в світі. Таку ролю має також і „Гомін" та інші подібні ансамблі в світі. Треба зазначити, що „Гомін" попереднього дня дав концерт разом з В. Луцівим і танцювальною групою з Ґенк в залі „Касіно" в Гавтгален, що на Лімбурщині. Співом „Ще не вмерла" закінчено це величаве і успішне Свято. Наступного дня ГРУГОВ переслав Королеві Будуенові телеграму з подякою і привітом з нагоди цих святкувань

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

Дир. Омелянові Плешкевичеві сповнилося 70 років життя

Чікаґо (Роман Мицик). — 16-го серпня 1974 р. українська громада метрополітального Чікаґо, з ініціятиви парафії св. Йосифа, найменувала директора Омеляна Плешкевича „Українцем Року". На цьому дбайливо приготованому святі були теж присутні представники американської кооперації, а між ними президент Іллинойської Ліґи Кооператив п. Айнсвайлер; був теж з ним управитель однієї з найбільших американських кредитових кооператив — „Юнайтед Ейрлайнс" (300 міл. майна), — українського роду п. Євген Артименко. У своєму вітальному слові п. Артименко м. і. відмітив, що, побуваючи у чікаґівській кредитівці,

Дир. Омелян Плешкевич

де познайомився з дир. Плешкевичем, почував себе малим управителем великої кредитової кооперативи, супроти великого управителя також немалої кредитівки, якою є Українська Кредитова Кооператива „Самопоміч" у Чікаґо.

І тут насувається питання: в чому тайна успіху чікаґської „Самопомочі"? Відповідь на це питання — одна: успіх і силу нашої установи персоніфікує саме дир. Омелян Плешкевич, а крім цього довір'я членів та щасливо піддібраний апарат його співробітників.

Наш достойний семидесятилітник, це тип справжнього піонера - кооператора, що від самих початків перебування на американській землі всеціло посвятився нашій кооперативній установі, хоч куди краще міг був влаштувати себе на праці у чужій інституції. Від самих початків своєї праці у чікаґській кредитівці по сьогодні він нею живе і нею дорожить. Фахово, з великим ентузіязмом, а в парі з цим з великим почуттям відповідальности веде він нашу кредитівку, пристосовуючи у її праці модерні технічні засоби кооперативного діловедення. В своєму кооперативному мисленні він не обмежив себе виключно до нашої установи, але поширив горизонти своєї кооперативної дії поза межі Чікаґо.

Це ж він був одним з перших організаторів українських кооператив в ЗСА, а згодом став першим головою Централі Українських Кооператив Америки (колишнє Т-во Української Кооперації); це його обрали м.-головою Української Світової Кооперативної Ради (з м. осідку в Торонто); в серпні минулого року О. Плешкевич взяв на себе ще один важний і відповідальний обов'язок: він очолив при УККА Крайову Раду, яка вже почала добру роботу, фінансуючи Українське Інформаційне Бюро у Вашінґтоні.

Своєю високоякісною фаховою і відданою працею та конструктивним підходом до усіх проявів українського зорганізованого життя, а передусім до справ української кооперації, він заслужив собі на те, щоби зайняти гідне місце серед історично заслужених діячів і промоторів українського кооперативного руху.

Хай цих кілька рядків будуть скромним дарунком для мого життєвого друга Омеляна Плешкевича, у 70-ліття з дня його народження, з побажаннями кріпкого здоров'я та дальшої, в міру сил і обставин, праці для добра нашої спільноти.

Роман Мицик

Адв. Роман Пітьо знову кандидує на міського радного Ірвінґтону

Ірвінґтон, Н. Дж. (Н.Н.) — Роман Пітьо, молодий професіоналіст, що є співвласником адвокатської фірми: Пітьо-Олесницький-Пітьо в Ірвінґтоні, кандидує на міського радного (councilman-at-large) у виборах 9-го травня ц.р.

Протягом останніх 4-ох років Роман Пітьо дуже успішно виконував вже обов'язки міського радного і повністю оправдав довір'я виборців, які в 1974 році вибрали його на цей важливий пост. Своєю працьовитістю, здібністю і тактовністю здобув для себе важливі додаткові функції в адміністрації міста: був предсідником Комісії Алькогольних Напитків, дорадником Плянувального Комітету, брав активну участь в Дорадчому Комітеті забудови Олімпік Парку, як рівнож модерної перебудови міста. Очолював, або був членом різних комісій і комітетів, які постійно працюють в многогранній діяльності Управи міста.

Адв. Роман Пітьо

Найбільшою його заслугою і досягненням треба вважати, те, що „проклав шлях" українцям, мешканцям Ірвінґтону, в адміністрацію міста.

Як міський радний, Роман Пітьо стояв на сторожі інтересів усіх етнічних груп. Він дбав, щоби громадяни, яким довірено важливі функції і місця в адміністрації міста, своєю працею приносили користь усім мешканцям.

Ось деякі призначення: Комітет поборювання наркотиків і алькоголю: Роман Лемеґа і Олександер Пастушенко.

Комісія міських зон: Володимир Янюк.

Дорадчий Комітет у справах здоров'я: Олександер Пастушенко.

Управа помешканнями для пенсіонерів: Мая Чуй і Френк Госоніц.

Управа паркування авт: Степан Салагуб.

Комітет перевірки мешканевих чиншів: адв. Володимир Пітьо, відповідальний правний дорадник, і Олег Миськів.

Дорадчий Комітет транспортової безпеки: Пилип Чуй.

Дорадчий Комітет посадника у справах культурних розваг: Юрій Прове.

Для загального добра, такі і подібні призначення треба не тільки затримати і закріпити, їх треба ще більше поширити.

Наші громадяни, виборці не повинні звертати уваги на передвиборчі обіцянки інших кандидатів, зокрема тих, що збираються нас захищати і репрезентувати в Управі міста. Знаємо з досвіду, що такі обіцянки після виборів забуваються.

З признанням треба ствердити, що Роман Пітьо вміє реалізувати намічені ним пляни праці для користей і добра усіх мешканців міста. Введення нових, в більшості молодих людей в різні ділянки аміністрації міста причинилось до того, що наші співгромадяни заговорили про українців, як про добре зорганізовану етнічну групу, якій пропорційно до числа мешканців належаться різні адміністративні функції.

Українська громада Ірвінґтону вповні доцінює важливість перевибору нашого кандидата, Романа Пітя, і тому докладає усіх зусиль, щоби успішною передвиборчою кампанією здобути перемогу і запевнити йому місце в Управі Міста.

Виборчий Комітет до якого входять — Василь Янюк, Михайло Литвин, Анна Дубас, Нестор Олесницький, Юрій Прове, Адам Гординський, Борис Процюк і Данило Ґуляк, апелює до усіх українців, щоб у дні виборів віддали свій голос на адв. Романа Пітя, нашого єдиного кандидата.

Ділимося сумною вісткою, що дня 13-го квітня 1978 р. в Клементон, Н. Дж., після тяжкої недуги, відійшла у Вічність

бл. п.

МАРІЯ КОНСТАНТИНОВНА СВІЧКАР

ПАНАХИДА в п'ятницю, 21-го квітня 1978 р., о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Ora L. Wooster, 51 Park Blvd., Clementon, N.J.

ПОХОРОН в суботу, 22-го квітня 1978 р., о год. 10-ій ранку з церкви св. ап. Петра і Павла, Millville, N.J., а відтак на український православний цвинтар в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.,

про що повідомляють —

ПРИЯТЕЛІ

Чоловікові Василеві висловлюємо сердечні співчуття.

Замість квітів, проситься складати пожертви на Семінарію св. Софії в С. Бавнд, Бруку, Н. Дж.

Ділимося сумною вісткою, що 7-го квітня 1978 року у м. Сан Дієго, Каліф., на 79-му році життя, помер відомий диригент світських та церковних хорів

бл. п.

ПЕТРО АНДРІЙОВИЧ КОНДРАТЕНКО

ПАНАХИДА із участю Українського Православного та Католицького Духовенства відбулася у неділю, 7-го квітня 1978 р.

ПОХОРОНИ відбудуться у місті Детройті, де спочиває дружина Покійного.

УПРАВА УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ САН ДІЄГО

Округа УНС в Боффало...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

обрано на голову Округи, а крім нього, в склад Управи входять: Роман Свистун — заступник голови, Іван Гаврилюк — секретар, п-і М. Гаравус — касир, Василь Сивенький — організатор, Дмитро Яремко і Петро Гаравус — члени; Контрольна Комісія: п-і Марія Дика, Марія Гнатик і Софія Безушко.

Головний предсідник Й. Лисогір на вступі зложив гратуляції членам новообраної Управи та подякував пп. Шарванові і Бельмезі за висловлені побажання. Він рівнож дав признання відділовим секретарям і урядовцям за їхні організаційні досягнення в минулому році помимо поганої погоди. В дальшому Й. Лисогір подав подрібні інформації про 29-ту Конвенцію, яка відбудеться в Піттсбургу в тижні від 22-го до 26-го травня та звернув увагу делегатам на конечність негайного резервування кімнат в готелі Гілтон.

Інформуючи про загальний стан УНСоюзу, головний предсідник ствердив, що з кінцем лютого майно УНСоюзу зросло до понад 42.5 мільйона долярів, а минулорічна кампанія приєднала понад 3,700 нових членів на загальну суму 9,547,000 долярів забезпечення. Прихід з вкладок зріс до понад 3 мільйонів долярів. Союзівка мала надзвичайно успішний рік під оглядом фреквенції, обороту і програм. Інформаціями про видавництво та „Українську Будівлю" головний предсідник закінчив своє слово.

В. Оріховський, аналізуючи організаційну активність Округи в минулому році, відмітив значний поступ, який в результаті майже подвоїв число нових членів в порівнянні з 1976-им роком. Даючи признання всім секретарям, він ствердив, що п-і М. Гаравус. І. Гаврилюк і В. Шарван досі приєднали 29 нових членів та що є добрі вигляди на перевиконання квоти на 90 членів на 1978-ий рік. Він закликав всіх урядовців і членів до інтенсивної праці, заявляючи, що він кожночасно готовий їм допомогти.

У жвавій дискусії після доповідей взяли участь: Р. Свистун, М. Гаравус, В. Сивенький, Р. Конотопський, М. Дика, Д. Ганущак, М. Гнатик, С. Безушко і Б. Пашковський. Серед справ заторкнено новий обезпечневий плян для молоді, кращий контакт з Відділами, Альманах УНСоюзу на 1978-ий рік, статті на політичні теми в „Свободі", спізнена доставка „Свободи" і потреба дому для старших віком союзовців.

Збори рішили вислати побажання проф. Олександрові Бережницькому, відомому союзовому і громадському діячеві, який з уваги на хворобу не міг взяти участь в зборах.

Після зборів відбулась перекуска, що її приготовили членкині Округи.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

ПРИЙМАЄТЬСЯ ОГОЛОШЕННЯ СВЯТОЧНИХ ПОБАЖАНЬ у „СВОБОДІ"

Адміністрація „СВОБОДИ" повідомляє, що йдучи назустріч загальним побажанням, вона й в цьому році призначила окремі шпальти збільшеного Великоднього числа на оголошення традиційних святочних привітів і побажань.

ЦІНИ ОГОЛОШЕНЬ:

1 цаль через 1 шпальту ...	$ 4.00
1 цаль через 2 шпальти ...	6.00
2 цалі через 2 шпальти	10.00
3 цалі через 2 шпальти	15.00
4 цалі через 2 шпальти	20.00
5 цалів через 2 шпальти	25.00
6 цалів через 2 шпальти	30.00

та в інших розмірах.

Треба сподіватися, що загал нашого Громадянства використає цю нагоду, щоб передати свої традиційні побажання та дати про себе знати своїм рідним, приятелям та знайомим навіть в найдальших закутинах світу, куди навряд чи звичайна пошта занесла б таку вістку. Великий тираж „СВОБОДИ" та відповідний зміст збільшеного святочного числа, надають таким побажанням окремої вартости і значення.

ОГОЛОШЕННЯ ПРИЙМАЄТЬСЯ

За старим стилем до 21-го квітня 1978 р.

Оголошення святочних побажань, РАЗОМ З ГРОШЕВОЮ ОПЛАТОЮ, залежно від величини оголошень, надсилати до:

"Svoboda"
30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302

Увага! Філядельфія й околиця! Увага!

В неділю, 23 квітня 1978 р., о год. 2 по пол. в залі власного Дому в Філядельфії, Па.
при 5004 Н. Олд Йорк Ровд

відбудеться

ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНА НАРАДА ДЕЛЕҐАТІВ УНС Філядельфійської Округи

слідуючих Відділів:

10, 32, 45, 83, 105, 116, 128, 153, 156, 163, 173, 216, 237, 239, 245, 247, 261, 268, 321, 324, 339, 347, 352, 362, 375, 383, 388, 397, 422, 424, 430 і 479.

ПРОГРАМА ЗБОРІВ:

1. Відкриття;
2. Побажання делегатів для впровадження статутових змін під час 29-ої Конвенції УНС;
3. Намічення співпраці делегатів під час Конвенції;
4. Обговорення організаційних справ Округи;
5. Біжучі справи — Різне;
6. Закриття.

У Нарадах візьмуть участь

місцеві Члени Головного Уряду УНС

Просимо всіх делегатів обов'язково взяти участь у цих дуже важливих Нарадах.

По Нарадах буде спільна передконвенційна гостина-перекуска!

УПРАВА ОКРУЖНОГО КОМІТЕТУ ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКОЇ ОКРУГИ

Микола Павлів переобраний...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

заввагами прийнято одноголосно. Вичерпний звіт за цілість праці Округи у 1977 році зложив голова Микола Павлів, при чому провів аналізу праці поодиноких Відділів, висловив признання за організаційні успіхи секретареві 121 Відділу Василеві Кобіто за придбання 57 нових членів, Іванові Чопкові — секретареві 271 Відділу, і Юрієві Гавришкові — секретареві 283 Відділу, за придбання по 20 нових членів, головному радному Володимирові Запаранюкові — секретареві 484 Відділу, за придбання 12 членів, і Петрові Сумикові — секретареві 263 Відділу, за придбання 11 членів. Він також згадав про відбуті Організаційні наради в жовтні 1977 року, та про те, що одержав 28 листів — письм від Організаційного Відділу УНСоюзу. Секретар Округи Ярослав Сенишин в своєму звіті інформував про писання протоколів з різних нарад, а касир Округи повідомив, що сальдо каси Окружного Комітету виносить 261.60 долярів. За Контрольну Комісію звітував Володимир Кропильницький, який поінформував, що провірено книговодство, знайдено всі касові записи в найкращому порядку і поставив внесок на уділення абсолюторії уступаючій Управі з признанням.

По звітах відбулася дискусія, в якій дискутанти висловлювалися про працю Округи в звітовому часі. Перед приступленням до вибору нової Управи, організаційний референт Іван Пиндус подав до відома, що заступник голови Іван Чопко писемно його повідомив, що не зможе взяти участи в Річних нарадах. На внесок Юрія Гавришка присутні погодилися на перевибір членів Управи з 1977 року, а саме: Іван Пігуляк і Володимир Запаранюк — почесні голови, Микола Павлів — голова, Іван Чопко і д-р Мирон Ткач — заступники голови, Ярослав Сенишин — секретар, Микола Велич — скарбник і Іван Пиндус — організаційний референт. До Контрольної Комісії обрано на голову Володимира Кропильницького, а членами Ярослава Величко і Василя Кобіто.

По виборі Управи на 1978 рік до слова запрошено Степана Гавриша, який в першу чергу висловив признання для десяти Відділів за придбання в передконвенційному році 135 нових членів, забезпечених на загальну суму 230,000 долярів. При тому відмітив віддану працю чемпіона Округи Василя Кобіто — секретаря 121 Відділу, який сам придбав 57 нових членів. Він також висловив подяку для інших секретарів, які придбали менше число членів, як Іван Чопко, Юрій Гавришків, Володимир Запаранюк, Петро Сумик, Іван Пиндус і Микола Велич. Дальше у своїй доповіді головний організатор інформував про усі ділянки праці цілости УНСоюзу, згадавши про загальну фінансову господарку, працю Відділів Рекордового і Організаційного, працю видавництва, „Союзівки" та успішну акцію Боргових Зобов'язань. Опісля поінформував про приготовання до 29 Конвенції УНСоюзу. Закінчуючи доповідь Степан Гавриш в асисті головного радного Володимира Запаранюка вручив секретареві 121 Відділу Василеві Кобіто „золоту зірку" за відновлення п'ятий раз членства в „Клюбі Заслужених Союзовців". Він також передав йому почесні грамоти для Еміля Чорного і Івана Яворського, які належать до УНоюзу на протязі 50-ти років. Касирові Округи Миколі Величові С. Гавриш вручив чек на суму 95.00 долярів, як бонус для Округи за виконання річної квоти на 90 відсотків.

Зчерги головний радний і почесний голова Округи Володимир Запаранюк висловив подяку для секретарів, які в передконвенційному році придбали членів, а спеціяльно він звернув увагу на 263 Відділ, який мав придбати двох членів для виконання своєї квоти, а секретар Петро Сумик придбав аж 11 нових членів і тим виконав квоту Відділу на понад 500 відсотків. Він заторкнув працю цілої Округи, згадав про загально-союзові справи, а на закінчення апелював до присутних так повести працю, щоби в конвенційному році Округа мала виконану квоту на 100 відсотків.

По доповідях присутні союзовці в запитах і дискусії заторкнули ряд важливих справ, як Союзу так і видавництва „Свобода". Слово в дискусії забирали: Микола Павлів, Іван Пігуляк, Юрій Гавришків, Василь Кобіто, Микола Велич, Петро Сумик, Володимир Запаранюк, Іван Пиндус і Володимир Кропельницький. Дискутанти заторкнули: справу видавництва „Свобода", ювілейного Альманаху на 1978 рік, річних нарад Головного Уряду, внутрішних суперечок головного предсідника Иосифа Лисогора і головного редактора Антона Драгана, адміністрації „Свободи", справу виборів делеґатів у Відділах, зміну союзового статуту, а також говорено про стінний календар УНС та інші справи. Відповідь дискутанти одержали від Степана Гавриша і Володимира Запаранюка. Відтак голова президії д-р Мирон Ткач, реасумуючи заторкнені справи поодиноких дискутантів, заявив, що в біжучому році придбає для УНСоюзу 10 нових членів, але під умовою, якщо це саме зробить і почесний голова Округи Іван Пігуляк, який висловив критичні завваги про працю місцевих Відділів. Іван Пігуляк заявив, що приймає виклик на організаційні змагання д-ра Мирона Ткача. Відтак д-р Ткач запропонував видавання Окружним Комітетом квартальника, в якому будуть поміщені вістки про працю Окружного Комітету, поодиноких Відділів і важливі справи цілости Союзу. Він погодився редаґувати цей квартальник. Присутні одноголосно схвалили внесок д-ра Мирона Ткача.

Переобраний голова Микола Павлів в першу чергу висловив подяку, в імені новообраної Управи і Контрольної Комісії, за довір'я, відтак інформував присутних, що Окружний Комітет доложить усіх зусиль, щоби святочно відзначити Ювілеї союзових видань, а саме 85-річчя „Свободи", 40-річчя „Українського Тижневика" і 25-річчя діточого журналу „Веселка". При тому він запевнив головного організатора Степана Гавриша, що Округа виконає конвенційну квоту на 100 відсотків, себто придбає 150 нових членів. Після того секретарі 39 Відділу Іван Пиндус і 263 Відділу Петро Сумик вручили С. Гавришові по 4 аплікації нових членів, а Микола Велич секретар 317 Відділу, вручив одну аплікацію. Заступник секретаря 39 Відділу Микола Проскуренко пропонував заздалегіть подумати над відзначенням 30-річного ювілею масового прибуття нової еміґрації на вільну землю Юрія Вашинґтона, що припадає на 1979 рік.

Дискусія над союзовими справами продовжувалася під час прийняття-гостини, яку приготовили пані з Окружного Комітету, а саме Лілія Велич з донею Лілею і Анастазія Шмокалюк та Анна Гусак.

КОЛИ ПОДОРОЖУЄТЕ:

- АВТОМ власним або чужим
- АВТОБУСОМ
- ПОЇЗДОМ
- ЛІТАКОМ
- КОРАБЛЕМ

всюди і завжди хоронить Вас

акцидентова грамота УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи"

Повідомляємо всі організації і поодинокі особи,

ЩО АДМІНІСТРАЦІЯ НЕ БУДЕ ПОМІЩУВАТИ ЖАДНИХ ОГОЛОШЕНЬ ЯКЩО ПОПЕРЕДНІ РАХУНКИ НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ.

Окремих листів в тій справі не буде відписуватися.

ТАРЗАН Ч. 7933. Чекають на Нкіму

З-поміж дерев, які находяться з однієї сторони летовища, група приятелів пильно слідкує за розвитком подій...

Я, Тарзане, переконаний, що пірати покинули цю місцевість і забрали теж літак...

Почекаємо ще трохи довше, Семе, щоб повернувся Нкіма!

...А на другому боці летовища...

Наш приятель-мавпа, щось дуже неспокійна, Роджерсе!... Візьму її на прохід!